

Correctievoorschrift HAVO

2019

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van twee scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 1

de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA)

2 maximumscore 2

- winst voor vennootschapsbelasting: 5.000.000
- vennootschapsbelasting:
 $0,20 \times 200.000 + 0,25 \times (5.000.000 - 200.000) = 1.240.000$ 1
- reserve
 $0,30 \times (5.000.000 - 1.240.000) = \underline{1.128.000}$
- beschikbaar voor dividend: € 2.632.000 1

3 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Er zijn te weinig liquide middelen aanwezig om al het beschikbaar gestelde dividend uit te betalen.
- De nv wil liquide middelen aanwenden voor andere uitgaven dan dividend.
- De nv wil het eigen vermogen / de solvabiliteit minder laten verslechteren.

per juist antwoord 1

Opmerking

Voor het antwoord dat het eigen vermogen stijgt / de solvabiliteit verbetert, worden geen scorepunten toegekend.

4 maximumscore 3

- cashdividend inclusief dividendbelasting:
 $2.632.000 \times (1 - 0,35) = 1.710.800$ 1
- dividendbelasting: $0,15 \times 2.632.000 = \underline{394.800}$
- uit te keren cashdividend: 1.316.000 1
- cashdividend Tjeerd: $\frac{1.316.000}{\left(\frac{100.000.000}{100}\right)} \times 1.200 = € 1.579,20$ 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

5 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Er kunnen betere leveringsvoorwaarden voor de Vega-Slager zijn.
- Er kunnen betere betalingsvoorwaarden voor de Vega-Slager zijn.
- De kwaliteit van de geleverde producten (groenten, peulvruchten) kan beter zijn.

per juist antwoord

1

6 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Bij financiering door middel van aandelen is er sprake van winstverwatering.
- Bij financiering door middel van aandelen neemt de mate van zeggenschap van de directie af.
- Bij financiering door middel van aandelen zijn er emissiekosten.

(Dit alles is niet het geval bij winstreservering.)

per juist antwoord

1

7 maximumscore 3

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

$$\bullet \quad 0,85 \times \left(\frac{90.000}{0,50} \right) = 153.000 \quad 1$$

$$\bullet \quad \frac{153.000}{51} \times 100 = 300.000 \quad 1$$

$$\bullet \quad 300.000 - 153.000 - 0,15 \times \left(\frac{90.000}{0,50} \right) = 120.000 \quad 1$$

of

$$\bullet \quad 0,85 \times \left(\frac{90.000}{0,50} \right) = 153.000 \text{ in handen management} \quad 1$$

$$\bullet \quad 153.000 = 51\% \text{ alle andere aandeelhouders mogen } \frac{49}{51} \times 153.000 = 147.000 \text{ bezitten} \quad 1$$

$$\bullet \quad \text{maximale emissie } 147.000 - 0,15 \times 180.000 = 120.000 \quad 1$$

8 maximumscore 2

$$800.000 - 208.000 - 120.000 \times 3 \times 0,50 = \text{€ } 412.000$$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 1
 $0,04 \times 412.000 = \text{€ } 16.480$

- 10 maximumscore 2
- Bij een slechte solvabiliteit is het vreemd vermogen (relatief) hoog./ De interest- en aflossingsverplichtingen zijn daardoor relatief hoog en er kan moeilijker aan de betalingsverplichtingen voldaan worden 1
 - Het faillissementsrisico neemt dan toe. / Wanneer het in de toekomst nodig zou zijn om meer vreemd vermogen aan te trekken, wordt dat moeilijker 1

11 maximumscore 5

(gedeeltelijke) creditzijde balans Vega-Slager (getallen x € 1)		
Eigen vermogen	31 december 2018	1 januari 2019
Geplaatst aandelenkapitaal	90.000	150.000
Algemene reserve	74.000	282.000
Agioreserve	30.000	150.000
Winst na vennootschapsbelasting 2018	360.000	0
Vreemd vermogen		1.417.000

berekeningen van de veranderingen:

Eigen vermogen	veranderingen
Geplaatst aandelenkapitaal	+ 120.000 x 0,50 = + 60.000
Algemene reserve	+ 208.000
Agioreserve	+ 120.000 x 2 x 0,50 = + 120.000
Winst na vennootschapsbelasting 2018	- 360.000

Conclusie: de solvabiliteit op 1 januari 2019 na uitvoering van het plan is:

$$\frac{150.000 + 282.000 + 150.000 + 0}{1.417.000} \times 100\% = 41,1\%$$

- 150.000 1
- 282.000 1
- 150.000 1
- 0 1
- 41,1% > 40% dus aandeelhouders geven goedkeuring 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

12 maximumscore 2

- c (ontvangen leverancierskrediet) 1
- De betaling van de goederen vindt plaats na de levering 1

Opmerking

Het tweede scorepunt alleen toekennen als het eerste scorepunt is behaald.

13 maximumscore 2

- De schuld is op 1 februari 2019: $1.800 \times 1,01^3 = 1.854,54$ 1
- De interest over februari 2019 is: $0,01 \times 1.854,54 = \text{€ } 18,55$ 1

14 maximumscore 2

$$20 - 7,50 - 5,50 = \text{€ } 7$$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

15 maximumscore 3

- totale constante kosten: $180 + 18,55 = 198,55$ 1
- $\frac{198,55}{7} = 28,36$ 1
- dus 29 kleden 1

Opmerking

Als het aantal kleden naar beneden is afgerond, het derde scorepunt niet toekennen.

16 maximumscore 2

$$(70 \times 7) - 198,55 = \text{€ } 291,45 \text{ voordelig/+ /positief}$$

Opgave 4

17 maximumscore 4

getallen in €		
inkoopprijs	4,00	
inkoopkosten	<u>0,40</u>	4 x 10%
vaste verrekenprijs	4,40	
overheadkosten	<u>1,10</u>	0,25 x 4.40
kostprijs	5,50	
nettowinst	<u>8,25</u>	$5,50 \times \frac{60}{40}$
verkoopprijs exclusief btw	13,75	
btw	<u>2,89</u>	0,21 x 13,75
verkoopprijs inclusief btw	16,64	

- 4,40 1
- 8,25 1
- 16,64 2

18 maximumscore 2

$5.100 \times 8,25 = \text{€ } 42.075$ voordelig+/positief

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

19 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

toegestaan: $4,40 \times 5.100 = 22.440$

werkelijk: $4,00 \times 5.100 + 2.200 = \underline{22.600}$

€ 160 nadelig/-/negatief

20 maximumscore 2

$40.270 - 42.075 + 160 = \text{€ } 1.645$ nadelig/-/negatief

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

- 21 **maximumscore 1**
vennootschap onder firma / vof
- 22 **maximumscore 2**
- De onderneming kan makkelijker meer vermogen aantrekken 1
 - want er kunnen meer vermogensverschaffers zijn 1
- of
- Bij groei van de onderneming en daardoor toename van de winst 1
 - kan het voordeliger zijn vennootschapsbelasting (bv) te betalen in plaats van inkomstenbelasting (eenmanszaak) 1
- 23 **maximumscore 2**
- $\frac{2}{3} = 400$ dus eigen vermogen = 600
- voorraad: $\frac{1}{3} \times \frac{600}{4} = 50$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 4

	getallen (in €)	
liquide middelen begin week 4		196,00
betaling in week 4 als gevolg van inkopen		340,00
ontvangsten in week 4 als gevolg van verkopen in:		
– week 1	0	
– week 2	31,50	
– week 3	0	
– week 4	<u>345,60</u>	
		<u>377,10</u>
liquide middelen eind week 4		233,10

	berekening
liquide middelen begin week 4	
betaling in week 4 als gevolg van inkopen	100 x 3,40
ontvangsten in week 4 als gevolg van verkopen in:	
– week 1	
– week 2	0,10 x 50 x 6,30
– week 3	
– week 4	0,60 x 80 x 7,20
liquide middelen eind week 4	196 – 340 + 31,50 + 345,60

25 maximumscore 2

- Liquide middelen zijn 233,10 > 3 x 75 (= 225) 1
- Ja, aan de voorwaarde wordt voldaan, dus zij gaat huren 1

Opgave 6

26 maximumscore 2

$$24 \times 52 - 1.080 = \text{€ } 168$$

Opmerking

Voor elke gemaakte fout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

27 maximumscore 2

Evi kan minder lenen, want bij het uitlenen van geld kijken kredietverstrekkers, dus ook de bank die een hypothecaire lening verstrekt, of uit het maandelijkse inkomen na aftrek van vaste lasten de leenuitgaven (interest en aflossing) kunnen worden voldaan. Het maandtermijnbedrag van het telefoonkrediet is een vaste last en vermindert deze mogelijkheid.

28 maximumscore 3

Evi kiest voor toestelabonnement b, omdat alleen deze optie onder de registratiegrens blijft. Het krediet is dan namelijk $24 \times 10 = \text{€ } 240 < \text{€ } 250$ of:

$$1.056 - 816 = 240 < 250.$$

Bij de andere aankoopmogelijkheden is het krediet > 250 :

bij toestelabonnement a: $1.056 - 120 = 936$

bij online-warenhuis: $\text{€ } 1.080$

Opmerking

Er moeten dus drie berekeningen gemaakt worden: $\text{€ } 240$; $\text{€ } 936$; $\text{€ } 1.080$.

Indien een berekening ontbreekt, wordt een scorepunt in mindering gebracht.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf.

Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 24 juni.